

Onderwerp: Problematiek CBR – Onderzoek NVA Rijvaardigheidseisen met diagnose ASS

Referentie: NVA231020H

Datum: 23 oktober 2020

Revisie op document van augustus 2019

Plaats: De Bilt

- Bijlage 1   Te nemen maatregelen

- Bijlage 2   Vragenlijst aan instanties

- Bijlage 3   Opsomming van klachten

- Bijlage 4   Overzicht geïnterviewde personen/organisaties

- Bijlage 5   Overzicht geraadpleegde documenten

Bijlage 1 te nemen maatregelen

B1-1	Wijziging Bijlage C Regeling Eisen Geschiktheid 2000, 8.11. Autismespectrumstoornissen (ASS)

B1-1

De NVA roept op tot wijziging van Bijlage C Regeling Eisen Geschiktheid 2000, 8.11. Autismespectrumstoornissen (ASS).

Wijziging behelst:

Het laten vervallen van de (eerste) keuring voor mensen met de diagnose ASS.

Briefadvies Rijgeschiktheid bij autisme

uw kenmerk: IENM/BSK-2012/142559

Gr kenmerk: I-1303/12/CP/db/006-F

Publicatienr. 2013/13

Datum 04 juli 2013

Naam: bijlage C Regeling Eisen Geschiktheid 2000, 8.11

Onderbouwing B1-1:

- 1) Bij het briefadvies van de Gezondheidsraad "Rijgeschiktheid bij Autisme", kenmerk. IENM/BSK-2012/142559, publicatienr. 2013/13, van 4 juli 2013, pagina 3, 4de alinea, vermeldt de Gezondheidsraad dat er weinig wetenschappelijke kennis voorhanden is over de specifieke relatie tussen de rijgeschiktheid en ASS. Op basis hiervan kan geen valide argumentatie worden gegeven waarom de rijgeschiktheid van mensen met de diagnose ASS onvoldoende zou zijn. **(bijlage 5, B5-24).**

- 2) De medisch adviseur van het CBR nam deel als adviseur bij de beraadslagingen van de commissie en is zodoende ook actief betrokken bij de totstandkoming van het advies. Zodoende dient de vraag gesteld te worden of het advies van de commissie wel voldoende onafhankelijk tot stand is gekomen, daar het CBR een financieel belang heeft om zoveel mogelijk rijvaardigheidstesten af te nemen (wij van wc-eend adviseren wc-eend), **(bijlage 5, B5-24).**

Temeer daar de opdracht aan het CBR als zbo dusdanig is dat men zijn eigen broek moet ophouden. Deze belangenverstrengeling kan leiden tot een niet onafhankelijke beslissing van het CBR. Temeer daar de kruissubsidiëring tussen de divisie Theorie en Rijgeschiktheid eind 2020 stopt. Het CBR is als monopolist te beschouwen, immers in verband met wetgeving moet men naar het CBR. Daarom het dringende advies om het CBR als adviseur niet te gebruiken. Daarbij kan het gegeven advies niet als onafhankelijk worden beschouwd en zodoende kan dit niet worden meegenomen.

- 3) Bij het briefadvies van de Gezondheidsraad "Rijgeschiktheid bij Autisme", kenmerk. IENM/BSK-2012/142559, publicatienr. 2013/13, van 4 juli 2013, pagina 2, 4de alinea en pagina 3, 2de alinea vermeldt de Gezondheidsraad verkeerde cijfers over de samenstelling van de populatie m.b.t. ASS. Hierdoor wordt een verkeerd beeld gegeven en sorteert men voor om de foutieve data als onderbouwing voor het advies te gebruiken **(bijlage 5, B5-24).**

- 4) Bij het briefadvies van de Gezondheidsraad "Rijgeschiktheid bij Autisme", kenmerk. IENM/BSK-2012/142559, publicatienr. 2013/13, van 4 juli 2013, pagina 3, 3de alinea, vermeldt de Gezondheidsraad een onderzoek verkeerde cijfers over de samenstelling van de populatie m.b.t. ASS. **(bijlage 5, B5-24)**. De juiste cijfers staan vermeld in de NAR rapportage **(bijlage B5-80)**

- 5) Bij het briefadvies van de Gezondheidsraad "Rijgeschiktheid bij Autisme", kenmerk. IENM/BSK-2012/142559, publicatienr. 2013/13, van 4 juli 2013, pagina 3, 3de alinea, vermeldt de Gezondheidsraad het onderzoek van de EU-onderzoeksgroep IMMORTAL **(bijlage 5 B5-81), (bijlage 5, B5-24)**. Echter dit onderzoek gaat niet over mensen met de diagnose ASS! In het gehele onderzoek wat 106 pagina's telt is geen enkele referentie naar autisme. Dit onderzoek wordt verder aangehaald bij de beantwoording van Kamervragen, - *(beantwoording van Minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus, datum 23 aug. 2013. Aanhangsel van de handelingen, vergaderjaar 2012-2013, 3017, 11 juli 2013)*.

Resumerend, de Gezondheidsraad meldt zelf al in 2013 dat er feitelijk te weinig data is om hard te kunnen maken dat de rijgeschiktheid van mensen met de diagnose ASS een hoger risicoprofiel heeft. **(bijlage 5, B5-24)**.

Aanvulling 23 okt. 2020. Verklaring van de voorzitter van De Gezondheidsraad.

"Het klopt dat er geen enkele wetenschappelijk bewijs is voor een correlatie tussen Autisme en verkeersveiligheid".

- 6) De meest voorkomende auto ongelukken, Bond van verzekeraars, Allsecur verzekeraar. **(B4-9, B4-10), (B5-70)**. Door TNO is de volgende Top 5 van meest voorkomende verkeersongevallen genoteerd. Deze top 5 is gevalideerd door de Bond van verzekeraars en de grootste auto verzekeraar van Nederland (Allsecur).

1. Achteraanrijding 51%
2. Vooraanrijding 19%
3. Kettingbotsing 15%
4. Zijaanrijding (14%)
5. Onbekend/anders (1%)

De oorzaken van deze ongelukken zijn door de verzekeraar Allsecur eveneens opgesomd in een top 5 **(B4-9, B4-10) (B5-70)**.

1. Bellen in de auto
2. Een andere muziekgeluid op de radio opzetten.
3. Eten tijdens het rijden
4. Achterom kijken (o.a. in gesprek met de achterbank)
5. Alcohol drinken

Wat opvalt is dat de top 5 oorzaken plaatsvinden tijdens non-functionele handelingen in de auto. Veelal zogenaamde sociale handelingen. Handelingen die in het algemeen niet door mensen met de diagnose ASS worden uitgevoerd. Immers mensen met autisme focussen zich op hun taak van autorijden en niet op de andere genoemde handelingen. Met andere woorden, mensen met de diagnose ASS zullen waarschijnlijk minder vaak betrokken zijn bij deze auto ongelukken.

- 7) Het ontbreken van data met betrekking tot de relatie ASS en verkeersongelukken

Achtereenvolgens zijn bij de volgende instanties cijfers opgevraagd op het gebied van Autisme en verkeersongelukken. Echter geen enkele instantie heeft of kent cijfers die enige relatie geven tot het hebben van een diagnose ASS en de relatie tot een auto ongeluk. **(B4-2, B4-6, B4-8, B4-9, B4-10, B4-11, B4-12, B4-13, B4-14, B4-15, B4-16, B4-18, B4-19/22, B4-24)**

Allsecur
Verbond van verzekeraars
CBS
ANWB
TNO
KIM
SWOV
VVN
Politie
OM
CBR
NZa
Gezondheidsraad
Min I&W
Rijschoolhouders

Feitelijk kunnen we hierbij constateren dat er geen gegevens zijn die een mogelijke relatie tussen ASS en verkeersongelukken kan aantonen.

- 8) Correctie op beantwoording van Minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus, datum 23 aug. 2013. Aanhangsel van de handelingen, vergaderjaar 2012-2013, 3017, 11 juli 2013.

Bij de beantwoording door de minister op vragen van de 2de kamer (vragen van leden Van Veldhoven en Dijkstra over de rijbewijskeuring van het CBR voor mensen met autisme (ingezonden 11 juli 2013).

Bij de beantwoording van vraag 2, is er ten onrechte door de Minister gemeld dat uit onderzoek (zie punt 5) is gebleken dat mensen met psychische aandoeningen waaronder autisme, een hoger risico hebben om bij een ongeluk betrokken te zijn **(B5-45)**.

Dit is feitelijk onjuist. De Minister heeft hier de kamer verkeerd geïnformeerd. De Gezondheidsraad heeft dit nimmer gezegd, daarnaast wordt verwezen naar het rapport van de EU-onderzoeksgroep IMMORTAL **(bijlage 5 B5-81)**, wat dus over veel zaken gaat, maar niet over de relatie van Autisme en rijvaardigheid. **Het woord Autisme komt geheel niet voor in het onderzoek!**

Bij het briefadvies van de Gezondheidsraad "Rijgeschiktheid bij Autisme", kenmerk. IENM/BSK-2012/142559, publicatienr. 2013/13, van 4 juli 2013, pagina 3, 4de alinea, vermeldt de Gezondheidsraad dat er weinig wetenschappelijke kennis voorhanden is over de specifieke relatie tussen de relatie rijgeschiktheid en ASS. Op basis hiervan kan geen valide argumentatie worden gegeven waarom de rijgeschiktheid van mensen met de diagnose ASS een hoger risico zouden hebben. **(bijlage 5, B5-24)**.

- 9) Handelswijze van de Engelse overheid met betrekking tot het verkrijgen van een rijbewijs en de diagnose ASS **(B4-26, B4-27) (B5-32)**.

In het Verenigd Koninkrijk heeft de Engelse overheid (DVLA – Driver and Vehicle Licensing Agency) de handelswijze dat men als individu zelf moet aangeven of de vorm van ASS ernstig van invloed is op het rijgedrag. Zodoende moet men hierbij alleen aangeven dat men de diagnose ASS heeft als men zelf denkt dat de ASS het autorijden beïnvloedt.

“You must tell DVLA if your autistic spectrum disorder (ASD) affects your ability to drive safely”.

In February 2019 there was inconsistent advice on [GOV.UK](#) concerning the need for drivers with a diagnosis of autism to notify the DVLA of their condition. The DVLA has since clarified that you do not have to disclose your autism diagnosis to the DVLA if it doesn't affect your ability to drive safely, and their online advice to drivers and medical professionals has now been changed to reflect this. You only need to notify the DVLA if being autistic affects your ability to drive safely. The DVLA has also told us that any unnecessary medical questionnaires that autistic people submitted during this period of uncertainty will be destroyed. If you would like to know more about the DVLA clarification then please [read our news story](#).

- 10) Handelswijze van de Duitse overheid met betrekking tot het verkrijgen van een rijbewijs en de diagnose ASS **(B4-34)/(B5-81)**.

In Duitsland heeft men een vergelijkbaar systeem als in Nederland, echter wel met de invalshoek, dat elk persoon uniek is en dat men geen algemene verplichting heeft om melding te maken van een diagnose. Het Duitse formulier kent ook geen specifieke melding van autisme. Indien de persoon van mening is dat het hebben van autisme geen invloed heeft op de rijvaardigheid hoeft men dit ook niet te melden. De Duitse wetgeving hecht veel waarde aan het voorkomen van groepsdiscriminatie.

Is men echter betrokken bij een auto ongeluk, en waarbij de verdenking is dat de geestelijke toestand mogelijk een rol heeft gespeeld, moet men kunnen bewijzen dat het ASS geen rol van betekenis heeft gespeeld.

-11) Handelswijze van de Belgische overheid met betrekking tot het verkrijgen van een rijbewijs en de diagnose ASS **(B4-37)/(B5-82/83)**.

In België heeft men een ander systeem als in Nederland. Zo hanteert men dezelfde handelswijze als in Engeland en Duitsland t.o.v. de eigen verantwoordelijkheid. Verder specificeert men in België niet welke type stoornis men heeft. Verder indien men een diagnose heeft of onder behandeling van een arts is, kan deze de verklaring t.o.v. rijvaardigheid direct zelf afgeven. Indien deze van mening is dat een second opinion nodig is kan worden doorverwezen naar het CARA. Deze overheidsdienst keurt kosteloos en binnen een paar dagen!

Tenslotte wordt in België meer nadruk gelegd op de training bij de rijsschoolhouders.

Rijsschoolhouders kunnen een training krijgen over het onderwerp autisme zodat men een afgestemd lesaanbod kan krijgen tijdens de rijlessen.

- 12) HINDAWI, Behavioural Neurology, Volume 2018, Article ID 6842306, 17 pages. Scoping Review of the driving behaviour of and driver training programs for people on the Autism Spectrum.

Conclusion:

Synthesis of the evidence in this review showed that individuals on the autism spectrum drive differently from their neurotypical counterparts. There are shortcomings in tactical skills of the drivers on the autism spectrum, but the extent to which this affects their own safety or other road users is not yet clear. Tactical skills can be improved through targeted training programs, specifically designed to accommodate the driving characteristics of the autism population.

- Driving Comparisons between Young adults with Autism Spectrum Disorder and typical Development. Journal of Development & Behavioral Pediatrics, July 2018, volume 39, Issue 6, page 451 – 460.

Conclusion:

Findings suggest that young adults with ASD may have more difficulty with basic driving skills than peers, particularly in the early stages of driver training. Increased difficulty compared with peers increases as driving demands more complex, suggesting that individuals with ASD may benefit from a slow and gradual approach to driver training, Future studies should evaluate predictors of driving performance, on-road driving, and ASD-specific driving interventions.

- Young Drivers with Autism Spectrum disorder may need more time to learn basic driving skills, June 12, 2018, Wolter Kluwer Health, 2018-06, ydw061218, Lippincott Portfolio, Wolter Kluwer. DOI: 10.1097/DBP.0581

Conclusion:

When first learning to drive, young adults with Autism spectrum disorder (ASD) have more difficulty with basic driving skills compared to those with typical development (TD). But licensed drivers with ASD have similar basic driving skills as their TD Peers – even under more demanding conditions, according to the study.

However, the differences in performance for drivers with ASD depended on driver's license status. Among unlicensed drivers, the ASD group had greater variability in speed and/or lane positioning, compared to the TD group. But among those who had their driver's license, there was no significant differences between the drivers with ASD versus TD. For many tasks, there was also similar performance for drivers with ASD who had their learner's permit.

In de 3 wetenschappelijke onderzoeken die zijn uitgevoerd met het onderwerp ASS en het leren autorijden wordt aangegeven dat in het leertraject verschillen zijn tussen leerlingen met ASS en zonder ASS, maar dat na het behalen van het rijbewijs er geen wezenlijke verschillen zijn.

B1-2	Onderzoek naar zorgfraude bij keuringsartsen bij het CBR

B1-2

De NVA roept op tot een onafhankelijk strafrechtelijk onderzoek naar de zorgfraude bij het CBR.

Onderzoek behelst:

Strafrechtelijk onderzoek naar zorgfraude bij het CBR.

Onderbouwing B1-2:

De NVA is gelet op de hoeveelheid ontvangen klachten van onze leden en de ernst van de klachten reeds geruime tijd de situatie bij het CBR aan het onderzoeken. Een kleine inventarisatie van de ontvangen klachten vindt u in bijlage 3 aan.

De volgende zaken van zorgfraude bij de keuringsartsen zijn aangemeld:

- 1) Het contant moeten afrekenen, en het niet ontvangen van een factuur*
- 2) Het vooraf vaststellen van het factuurbedrag zonder keuring*
- 3) Het verhogen van de keuringskosten ter plekke, anders slaagt men niet*
- 4) Het ter plekke moeten inkopen van zorg bij de keuringsarts(gehoorapparaat, bril, extra test), zodat men slaagt.*
- 5) Het in rekening brengen van verrichte medische handelingen die niet zijn uitgevoerd*
- 6) Het uitvoeren van een medische keuring die niet voldoet aan de keuringseisen*
- 7) Het onnodig verlengen/vertragen van de keuring zodat een hoger tarief kan worden gefactureerd*
- 8) Het niet kunnen overhandigen van een overzicht van gedane werkzaamheden*

Verder is gebleken dat de directie, stafmedewerkers en direct betrokkenen bij het CBR al geruime tijd op de hoogte zijn van deze fraude, maar dat hier tegen niet wordt opgetreden. Het CBR heeft bij navraag aangegeven niets te doen met deze meldingen. Er zijn geen keuringsartsen aangesproken, er zijn geen kwaliteitscontroles uitgevoerd. Het beleid en het direct handelen van direct betrokkenen is puur gericht op het in stand houden van de werkrelatie.

Hiermee is duidelijk dat het CBR met deze handelswijze de fraude handhaaft en feitelijk faciliteert (artikel 225 van het wetboek van strafrecht). De NVA roept dan ook op tot een onderzoek naar de handelswijze van het CBR en verzoekt het Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek te starten.

B1-3	Onderzoek naar handelswijze ministerie van IenW betreffende het CBR

B1-3

De NVA roept op tot een onafhankelijk onderzoek naar de handelswijze van het Ministerie van IenW bij het dossier CBR.

Onderzoek behelst:

onderzoek bij het ministerie van IenW naar handelswijze t.a.v. het CBR.

Onderbouwing B1-3:

Sinds 2008 is het Ministerie van IenW reeds bezig met de problematiek bij het CBR. Daar de situatie nu al 12 jaar duurt kan worden gesteld dat de CBR problematiek bij het Ministerie niet op de juiste wijze wordt geleid.

Bij navraag bij het ministerie blijkt dat medewerkers van het Ministerie zelf ook grote moeite hebben met het vinden van de juiste afdeling die zich bezig houdt met het CBR.

Beleidsmedewerkers zijn niet op de hoogte van de Kamervragen over het CBR en beantwoording van de Minister hierop.

B1-4	Schadeclaim regeling het CBR

B1-4

De NVA roept de Minister op om in een financiële tegemoetkoming te voorzien voor mensen die het slachtoffer zijn geworden van de handelswijze van het CBR. Deze financiële tegemoetkoming moet niet alleen de extra kosten dekken die gemaakt zijn i.v.m. vertraging en problemen bij het CBR, maar dient zeker ook rekening te houden met diegenen die door de problematiek bij het CBR maar geheel gestopt zijn met hun rijopleiding. Tevens dient ook de gevolgschade te worden meegewogen.

Momenteel is het op de website van het CBR niet mogelijk een schadeclaim in te dienen. Alleen een klachtenformulier is aanwezig.

Momenteel moet men bij 3 verschillende instanties melding doen van een klacht over het CBR:

- Klachtenformulier bij het CBR (echter ook hier is een vertraging van vele maanden).
- Klachtenformulier De nationale Ombudsman (procedure en klacht doorlooptijd)
- Klachtenformulier NZa hoogte tarief van keuringsarts.

Het doen van een aangifte van zorgfraude is niet mogelijk.

B1-5	Diagnose ASS krijgen op latere leeftijd en reeds in bezit van een rijbewijs.

B1-5

De NVA roept de minister op om gebruik te maken van de discretionaire bevoegdheid voor de groep mensen die op latere leeftijd de diagnose ASS krijgen, maar reeds in bezit zijn van een rijbewijs.

Het CBR maakt geen onderscheid bij de controle van de gezondheidsverklaringen bij mensen met de diagnose ASS.

Er zijn vele meldingen binnengekomen van mensen die al 20 jaar een rijbewijs hebben, nooit betrokken zijn geweest bij een auto ongeluk, maar nu vanwege het feit dat men op latere leeftijd gediagnostiseerd wordt alsnog naar een keuringsarts/psychiater moeten en eventueel op gesprek moeten bij het CBR.

Het is evident dat het volkomen zinloos is om deze groep te verplichten om zich bij het CBR te melden. Indien de Minister deze groep middels een administratieve handeling zou vrijstellen, vermindert hiermee ook direct de onnodige wachtlijst bij het CBR.

Bijlage 2 Vragenlijst t.b.v. verband diagnose ASS en rijvaardigheid

B2-1	Hoeveel mensen met diagnose ASS worden er getest?
B2-2	Hoeveel mensen met diagnose ASS worden goedgekeurd?
B2-3	Hoeveel mensen met diagnose ASS worden afgekeurd?
B2-4	Hoeveel mensen met diagnose ASS zijn betrokken bij een auto ongeluk?
B2-5	Bij hoeveel auto ongelukken is de diagnose ASS van toepassing?
B2-6	Hoeveel mensen met de diagnose ASS slagen voor de theorie?
B2-7	Hoeveel mensen met de diagnose ASS slagen voor de praktijk?
B2-8	Hoeveel mensen met de diagnose ASS slagen niet voor de theorie?
B2-9	Hoeveel mensen met de diagnose ASS slagen niet voor de praktijk?
B2-10	Welke medische indicatie gebruikt u voor vaststelling van ASS?
B2-11	Welk kwaliteitssysteem hanteert u binnen uw organisatie?
B2-12	Werkt uw organisatie reeds conform de AVG ?
B2-13	Waarom moeten mensen die op latere leeftijd de diagnose ASS krijgen en al 30 jaar autorijden zonder betrokken te zijn bij een auto ongeluk toch opnieuw gekeurd worden door het CBR ?
B2-14	Worden de medische gegevens van conform wet en regelgeving opgeslagen (ISO 15489 ISO 16175)?
B2-15	Hoe zijn de kosten voor de keuring opgebouwd?
B2-16	Is er een folder voor mensen met ASS beschikbaar?
B2-17	Op basis van welk wetenschappelijk onderzoek blijkt dat ASS een risicofactor in het verkeer is?
B2-18	Waarom wordt er een onderscheid gemaakt bij het gebruik van medicijnen bij verschillende diagnoses (wel bij ADHD, niet bij ASS)?
B2-19	Waarom is er een groot verschil in kosten bij verschillende keuringsartsen, terwijl de test hetzelfde is?
B2-20	Waarom melden keuringsartsen vooraf dat men waarschijnlijk wel slaagt voor de keuring. Wat is dan de waarde van de keuring?
B2-21	Is de keuring door het CBR geëvalueerd zo ja wat zijn de bevindingen ervan, zo nee, waarom niet?
B2-22	Wordt de regeling eisen geschiktheid 2000 geëvalueerd ?
B2-23	Wanneer kunnen we een verbetering van de service van het CBR verwachten, Het CBR is sinds 2008 bezig met een verbeteringslag. ?
B2-24	Waarom kan er geen klacht worden ingediend conform de richtlijnen van de (Wkkgz)?
B2-25	Waarom is er een wachttijd van 4 tot 6 maanden?
B2-26	Waarom wijkt het CBR soms af van het advies van de keuringsarts?
B2-27	In hoeveel gevallen maakt het CBR gebruik van de discretionaire bevoegdheid ?
B2-28	Hoeveel klachten heeft u ontvangen omtrent het onderwerp ASS?
B2-29	Hoeveel klachten heeft u ontvangen omtrent het onderwerp zorgfraude door keuringsartsen?
B2-30	Hoeveel zorgaanbieders (keuringsartsen, psychiaters) zijn door het CBR aangesproken op de zorgfraude bij de keuringen?

B2-31	Hoeveel zorgaanbieders (keuringsartsen, psychiaters) zijn door het CBR aangesproken op de zorgfraude bij de keuringen en is hierbij de arbeidsrelatie beëindigd?
B2-32	Niet gebruikt voor verder onderzoek
B2-33	Bent u bekend met artikel 225 van het wetboek van Strafrecht (Hij die een geschrift dat bestemd is om tot bewijs van enig feit te dienen, valselijk opmaakt of vervalst, met het oogmerk om het als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, wordt als schuldig aan valsheid in geschrift gestraft, met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van ...)?
B2-34	Bent u bekend met artikel 225 van het wetboek van Strafrecht en de term gezagsverhouding, nalatigheid en daderschap?
B2-35	Bent u de autoriteit verantwoordelijk voor toetsing van de uitvoering bij het CBR ?
B2-36	Kunt u aangeven of uw organisatie bekend is met de melding van zorgfraude bij het CBR?
B2-37	Kunt u aangeven waarom uw ministerie niet bekend is met de melding van zorgfraude bij het CBR, daar op 21 februari 2019 de 2 ^{de} kamer opnieuw de CBR problematiek heeft besproken en specifiek de frauderende keuringsartsen zijn besproken. Tevens heeft de signaalanalyse van de NZa in april 2019 dit genoemd en is er een standaard klachtenbrief van de NZa met uitsluitend dit onderwerp gemaakt?
B2-38	Zal de Gezondheidsraad op eigen initiatief een nieuw onderzoek t.o.v. de diagnose ASS en rijvaardigheid opstarten?
B2-39	Zal de NZa op eigen initiatief een nieuw onderzoek t.o.v. de diagnose ASS en rijvaardigheid opstarten?
B2-40	Is uw organisatie betrokken bij onderzoek naar ASS en rijvaardigheid?
B2-41	Heeft uw organisatie gegevens omtrent mensen met ASS en de rijvaardigheid?
B2-42	De minister van I en W heeft in haar communicatie naar de 2 ^{de} kamer aangegeven dat het ministerie I en W dagelijks in contact staat met het CBR en dat zij wekelijks op de hoogte wordt gehouden van de actuele stand bij het CBR. Bij controle blijkt dat bij de receptie van het ministerie en de algemene Rijksoverheid informatiedesk het onbekend is wie er in contact staat met het CBR en wat de status is van de regie in deze. Is u bekend dat op het departement zelf het niet bekend is wie de regie voert over het CBR problematiek?

Bijlage 3 opsomming van klachten van leden van de NVA

Uittreksel van 20 klachten ontvangen bij de Informatie & Advies lijn van de NVA:

<p>B3-1/22</p>	<p>Anoniem 1) Mijn dochter slaagt met vlag en wimpel voor haar theorie, maar met rijlessen, verplichte keuring en aanvraag examen, ging van alles mis. Bij rijlessen verkeerde instructeur die aangaf ervaring te hebben met mensen met autisme, maar wat helemaal niet het geval was. Dan nog de keuring, waar je moet zoeken naar een geschikte organisatie en die ook nog betaalbaar is. Rijexamen was een speciaal examen waarbij mijn dochter haar wensen aangaf betreffende hoe ze het graag wilde. Wel of niet aangesproken worden tijdens het examen, radio aan of niet. Eerste keer gezakt en tweede keer ook door onkunde van de examinatoren. Door al dit gedoe, was haar theorie al weer verlopen. Nu heeft ze zoiets van, laat maar even.</p> <p>Anoniem2) Heel herkenbaar! Ook onze zoon liep tegen de verplichte keuring, het wachten, de rijtest, het wederom lang wachten op goedkeuring aan voor hij , gelukkig probleemloos in 1x, zijn rijbewijs had. De extra kosten lopen zo lekker op. Grootste probleem ligt bij het CBR die werkelijk overal traag mee is...capaciteitsproblemen.. en ondertussen voor alles de hoofdprijs vragen. Overigens altijd eerlijk invullen anders loop je risico bij ongeval dat je niet verzekerd bent agv verzwijgen. Tip; al voor je met rijlessen begint je keuring door psych laten doen en pas starten als die binnen is, dan ben je tegen de tijd van de verplichte rijtest op ongeveer 20 lessen.</p> <p>Anoniem 3) ja en dat krijg je dus als je aangeeft dat je een beperking hebt, mijn neef is ook 4 jaar lang bezig geweest met rijden en kon elke keer maar weer niet op en blah blah ze hadden altijd wel iets om hem te laten zakken hij heeft nu na 4 jaar eindelijk zijn rijbewijs maar wel schandalig dat het CBR het zo doet terwijl zijn instructeur niks op hem aan te merken had. Hij heeft duizenden euro's extra betaald voor keuringen en papier etc.</p> <p>Anoniem 4) Heel herkenbaar wij zijn van mei tot jan bezig geweest want zoon moest een rijtest doen en moet terug komen voor zijn tweede rijtest en nu wil die niet meer door alle keuring en de rijtest is die er mee gestopt maar wel ondertussen 50 lessen gehad en door de rijsschoolhouder wordt er niets verteld ondertussen de theorie ook verlopen. Door al die maanden wachten op keuringen en testen als die in jan goed was gegaan had die het net gered en voor nu hopen dat die de motivatie weer kan terug vinden.</p> <p>Anoniem 5) Eigenlijk zouden meer patiënten verenigingen hun krachten moeten bundelen om in verzet te komen bij het CBR tegen al dit gedoe. Ook ik moet, omdat ik 20 jaar terug te eerlijk ben geweest iedere 5 jaar door deze zeer langdurige en dure procedure (geen ASS). Op dit moment duurt een verlengingsprocedure een half jaar en kost zeker 300 euro. Wat ik me afvraag is of mensen met ASS die voor de eerste keer een rijbewijs krijgen ook “slechts” een tijdelijk rijbewijs krijgen en dus iedere 1, 3 of 5 jaar opnieuw gekeurd moeten worden? Is iemand daar bekend mee?</p> <p>Anoniem 6) Er is veel verwarring over alles, terwijl het CBR het toch duidelijk vermeldt wát de procedure is. Mijn zoon heeft het geluk alles in 1 x te hebben</p>
----------------	---

gehaald. Klein jaar bezig geweest en ruim 350 euro extra betaald. De rijtest van het cbr is altijd verplicht na de psychiater trouwens, is gratis, maar omdat je de auto van de rijinstructeur moet gebruiken, moet je dat hem wel betalen.

<https://www.cbr.nl/.../nl/hoe-kan-ik-rijden-met/autisme.htm>

Anoniem 7) Gut wat ben ik dankbaar zeg, dat in mijn tijd alleen een gesprekje bij een keuringsarts nodig was (ja, wel even 125 Euro aftikken en gesprek met a.i.o. op een zaterdag 120km verderop). Als ik lees wat er nu allemaal nodig is...

Anoniem 8) Zelfde ervaring. Een hoop kosten en onzekerheid. Voor alleenstaande werkende ouder niet op te brengen. Beter lijkt me om de mogelijkheid te geven voor gespecialiseerde instructeurs (voor dezelfde prijs) die ervaring hebben met ASS/ADHD. Bij welke diagnoses wordt deze kostbare procedure nog meer opgestart?

Anoniem 9) Dit is dus één van de redenen waarom mijn zoon van 19 (nog) niet met zijn rijbewijs begint.

Anoniem 10) Drama. In het CBR. Geen meedenkende mensen. Strak tussen de lijntjes. Een psychiater die goedkeurt maar het CBR die dwars blijft liggen. Via enorme energievretende route toch gelukt om mijn zoon aan een rijbewijs te krijgen. Blij mee en hij helemaal!

Anoniem 11) Ik vind het belachelijk dat het testen zoveel geld kost en voor zoveel vertraging zorgt, maar dat mensen met ASS (én andere aandoeningen, dit geldt niet alleen voor autisten) extra getest worden vind ik wel verstandig. Wellicht hoeft niet elke autist getest te worden en kan dit door de rijinstructeur worden ingeschat zodat mensen die geen hinder van hun ASS in het verkeer ondervinden niet getest hoeven te worden. Maar het is wel veiliger om te testen. Ik heb zelf ASS en mijn diagnose pas jaren na het behalen van mijn rijbewijs gekregen, maar ik had het fijn gevonden als mijn instructeur aan de bel had getrokken, want er waren heel veel signalen die erop wezen dat auto rijden voor mij te hoog gegrepen is.

Anoniem 12) Waarom überhaupt melden? Waarom zouden mensen met autisme slecht kunnen rijden?

Epileptische aanvallen bijvoorbeeld, ja, dat is goed om te melden.

Je moet toch rijlessen en theorie volgen? Zo'n instructeur ziet dan echt wel of iemand meekomt of niet. Het is aan hen om aan te geven of iemand toelaatbaar is achter het stuur of niet.

Autisme of niet, ADHD of niet. Gaan we het straks zo krijgen dat mensen met een koortslip ook speciaal getest moeten worden?

Waar heeft de rijinstructeur zijn opleiding voor gedaan?

Anoniem 13) Onze zoon van 20 is nu tijdelijk gestopt omdat hij het niet meer kan overzien.

Heeft 2x een arts gezien 3x rijtest en is nu opgebrand.

Durft niet meer met zijn theorie verder te gaan.

Anoniem 14) Het is een klassieke vorm van discriminatie:

	<p>aan één kenmerk (autisme) worden eigenschappen toegeschreven (niet geschikt om auto te rijden) die daar niets mee te maken hebben.</p> <p>Anoniem 15) Mijn zoon is 11, als ik nu vast begin met aanvragen ben ik dan op tijd? Ze mogen met 17 en een half toch al gaan lessen tegenwoordig?</p> <p>Anoniem 16) Vreselijk gewoon.. minimaal een half uur aan de lijn totdat er iemand voor komt. 264 euro betalen voor een gesprek van 15 min. Wachten, wachten en nog eens wachten. Wat een waanzin. De rijnschool, die al apart een certificering heeft om autisten te mogen scholen, kunnen toch prima inschatten waar eventuele knelpunten zitten en daarop inspringen. Veel extra kosten, tijd en stress wat in mijn ogen overbodig is.</p> <p>Anoniem 17) Is het niet ook het lastig voor dit soort instanties dat er zo veel gradaties van autisme zijn, en dat niet iedereen problemen ervaart op hetzelfde vlak? Ik bedoel, er zijn enorm veel mensen met autisme die prima kunnen autorijden, maar ook veel die dat beter niet kunnen doen... Maar hoe meet je dat, zonder een gesprek aan te gaan, en zonder iemand daadwerkelijk te zien autorijden? Ja het is vervelend, en dat zo'n gesprek bij een psychiater zo achterlijk veel geld kost vind ik ook erg.. Maar ik snap wel dat het nodig is. Je kunt trouwens ook aangeven dat je naar je eigen psychiater wilt die wel vergoed wordt door de zorgverzekeraar. Deze kan ook invullen dat hij/zij je levenslang goedkeurt waardoor je niet meer opnieuw gekeurd hoeft te worden iedere keer als je je rijbewijs verlengt. Overigens de eigen verklaring altijd eerlijk invullen! Als blijkt dat je iets verzwegen hebt keert een verzekeraar niet uit als er iets gebeurt. Probeer dan maar eens aan te tonen dat wat er gebeurt is helemaal niets te maken had met je autisme... Dat is bijna niet te doen en het feit dat je het verzwegen hebt helpt dan niet mee</p> <p>Anoniem 18) Hier hetzelfde probleem, de wachten lopen enorm op, kan wel tot 19 werken duren voor hij antwoord op het verslag van de psychiater krijgt, dan nog in afwachting of er een rijtest moet komen.</p> <p>Anoniem 19) Ik ben 55 jaar, vorig jaar mijn diagnose ASS gekregen. Nu moest ik opnieuw gekeurd worden bij het CBR. Ik ben vrachtwagenchauffeur, rij al meer dan 30 jaar schade vrij, ongeveer, 70.000 km per jaar. Antwoord CBR, u moet toch langs een psychiater.... Kosten waren € 225, voor gesprek van 6 minuten. De arts vroeg mij nog, wat doet u hier?</p> <p>Anoniem 20) Omdat ik als kind de diagnose ASS heb gekregen moet ik naar de psychiater voor een extra medische keuring. Ik moet met het OV, maar i.v.m. Covid-19, kwam de keuring te laat, nu is mijn theorie weer verlopen. Ik kan nu weer helemaal opnieuw beginnen. Dus theorie en ook weer een nieuwe medische keuring, de oude mag ik niet gebruiken. € 185,- Waanzin! Ik denk erover om me in te schrijven in België, dan kan ik daar gewoon mijn rijbewijs aan vragen.</p> <p><i>De meldingen van zorgfraude, zijn niet vermeld in dit overzicht. Dit in verband met mogelijk strafrechtelijk onderzoek naar keuringsartsen en betrokkenheid van het CBR. De volgende zaken van zorgfraude zijn aangemeld:</i></p>
--	--

	<p>1) Het contant moeten afrekenen, en het niet ontvangen van een factuur</p> <p>2) Het vooraf vaststellen van het factuurbedrag zonder keuring</p> <p>3) Het verhogen van de keuringskosten ter plekke, anders slaagt men niet</p> <p>4) Het ter plekke moeten inkopen van zorg bij de keuringsarts(gehoorapparaat, bril, extra test), zodat men slaagt.</p> <p>5) Het in rekening brengen van verrichte medische handelingen die niet zijn uitgevoerd.</p> <p>6) Het uitvoeren van een medische keuring die niet voldoet aan de keuringseisen.</p> <p>7) Het onnodig verlengen/vertragen van de keuring zodat een hoger tarief kan worden gefactureerd</p> <p>8) Het niet kunnen overhandigen van een overzicht van gedane werkzaamheden</p>
--	--

Bijlage 4 Overzicht geïnterviewde/benaderde personen/organisaties

B4-1	De Nationale Ombudsman
B4-2	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
B4-3	Informatie Knooppunt Zorgfraude
B4-4	Balans Oudervereniging
B4-5	Impuls & Woortblind
B4-6	CBR – Centraal Bureau Rijvaardigheid
B4-7	Wolter Kluwer Health
B4-8	SWOV – Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
B4-9	Allsecur
B4-10	Verbond van Verzekeraars
B4-11	ANWB
B4-12	TNO
B4-13	KIM – Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid
B4-14	VVN – Veilig Verkeer Nederland
B4-15	Politie
B4-16	NZa – Nederlandse Zorgautoriteit
B4-17	Galan Groep
B4-18	Gezondheidsraad
B4-19/22	Rijschoolhouders (4 x) anoniem
B4-23	Autoriteit persoonsgegevens
B4-24	Openbaar Ministerie
B4-25	Rijksrecherche
B4-26	UK, DVLA
B4-27	UK, NAS – National Autism Society
B4-28/33	Anoniem
B4-34	Bundesverband Autismus Deutschland
B4-35	Bundesvereinigung der Fahrlehrerverbände e.V.
B4-36	Autorijschool Hendriks Genk België
B4-37	CARA/BIVV Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid

Bijlage 5 Overzicht geraadpleegde documenten

B5-1	Brief De Nationale Ombudsman 14 feb. 2019
B5-2	Brief De Nationale Ombudsman 26 jun. 2019
B5-3	Brief De Nationale Ombudsman 8 jun. 2018
B5-4	Rapport De Nationale Ombudsman 2016/127
B5-5	NRC, Opinie – 26 jul. 2019
B5-6	De Volkskrant – Opinie, 27 jul. 2019
B5-7	Autoriteit persoonsgegevens - AVG
B5-8	Autoriteit persoonsgegevens - DPIA
B5-9	NZa – Kosten rijbewijskeuring, versie 1, 15-03-2019
B5-10	NZa – Rijbewijskeuringen Signaalanalyse, april 2019
B5-11	Wet marktordening gezondheidszorg
B5-12	Regeling declaratievoorschriften, administratievoorschriften en informatieverstrekking Wlz 2018
B5-13	Wetboek van Strafrecht, artikel 225
B5-14	Rijksrecherche, Adviespunt voor ambtmisdrijven
B5-15	Brief Minister van Verkeer en Waterstaat, nr. 130, 18 dec. 2008
B5-16	NZa, klachtbrief over hoogte tarief voor rijbewijskeuring
B5-17	Brief Minister van Infrastructuur en Waterstaat, nr. 673, 20 feb. 2019
B5-18	Brief Minister van Infrastructuur en Waterstaat, nr. 718, 13 jun. 2019
B5-19	Verslag overleg vaste commissie Infrastructuur en Waterstaat, nr. 678 04 apr. 2019
B5-20	Gezondheidsraad rapport Herziening eisen rijgeschiktheid geneesmiddelen, 05152019
B5-21	Rijschoolvandaag.nl, 21 feb 2019, Keuringsartsen sjoemelen bij keuringen
B5-22	NRC Next, 15 aug. 2019, wie chronisch ziek is
B5-23	Brief Frans Corstens, 25 juli 2019
B5-24	Gezondheidsraad, briefadvies Rijgeschiktheid bij Autisme, 4 juli 2013
B5-25	Gezondheidsraad, werkprogramma 2019, 18 sep. 2018
B5-26	CBR, Klachtenprocedure
B5-27	CBR, brief doorlooptijden medische beoordelingen, 6 juni 2019
B5-28	CBR, Klachtenformulier
B5-29	CBR Vragen gezondheidsformulier
B5-30	Galan groep, eindrapportage 29 mei 2019
B5-31	Kaderwet Zelfstandige Bestuursorganen
B5-32	UK, DVLA - Driver and Vehicle Licensing Agency
B5-33	Young drivers with autism spectrum disorder may need more time to learn basic driving skills Kristina E. Patrick et al. Driving Comparisons Between Young Adults with Autism Spectrum Disorder and Typical Development, <i>Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics</i> (2018). DOI: 10.1097/DBP.0000000000000581
B5-34	Plan van Aanpak Uitbreiden en op orde krijgen van de medische beslisbaarheid 9 Juli 2019
B5-35	CBR MU Special 16 april 2019
B5-36	Tarieven CBR 2019

B5-37	PWC, Eerste vijfjaarlijkse evaluatie CBR, 16 mei 2018
B5-38	Richtlijn 2006/126/EG
B5-39	Interne klokkenluidersregeling Rijk, Politie en Defensie, 21 dec. 2016
B5-40	Centraal Bureau Rijvaardigheidbewijzen Gateway™ nummer: 2013.17
B5-41	Wegenverkeerswet 1994 Geldend van 01-07-2019 t/m heden
B5-42	2 ^{de} kamer, 24 februari 2017 Betreft Vragen lid Van Helvert over het CBR
B5-43	2 ^{de} kamer (1854) Vragen van het lid Bashir (SP) aan de Minister van Infrastructuur en Milieu over onnodige medische keuringen door CBR bij mensen met stabiele aandoeningen (ingezonden 8 april 2014).
B5-44	2 ^{de} kamer (589) Vragen van het lid Bashir (SP) aan de Minister van Infrastructuur en Milieu over de medische keuring voor mensen met Aandachtstekort Stoornis met Hyperactiviteit (ADHD) door het Centraal Bureau Rijvaardigheidbewijzen (CBR) (ingezonden 4 november 2013).
B5-45	2 ^{de} kamer (3017) Vragen van de leden Van Veldhoven en Pia Dijkstra (beiden D66) en Voortman (GroenLinks) aan de minister van Infrastructuur en Milieu over de rijbewijskeuring van het CBR voor mensen met autisme (ingezonden 11 juli 2013).
B5-46	NVA, inzake CBR brief NVA0808KH
B5-47	2 ^{de} kamer (1046) Vragen van het lid Bashir (SP) aan de minister van Infrastructuur en Milieu over de oplopende wachttijden voor rijexamens bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidbewijzen (CBR) (ingezonden 18 december 2012).
B5-48	2 ^{de} kamer (486)Vragen van het lid Gesthuizen (SP) aan de ministers van Infrastructuur en Milieu en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de weigering van het CBR om de rijbevoegdheid van een goed functionerende TNT-chauffeur toe te kennen (ingezonden 27 september 2011).
B5-49	2 ^{de} kamer (2530) Vragen van het lid Slob (ChristenUnie) aan de minister van Infrastructuur en Milieu over de trage procedures en hoge kosten bij de verlenging van rijbewijzen (ingezonden 22 april 2011).
B5-50	2 ^{de} kamer (849) Vragen van het lid Bashir (SP) aan de minister van Infrastructuur en Milieu over het Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidbewijzen (CBR) (ingezonden 25 november 2010).
B5-51	2 ^{de} kamer (2310) Vragen van het lid De Mos (PVV) aan de minister van Verkeer en Waterstaat over het bericht «CBR-directie vult haar zakken» (ingezonden 26 maart 2010).
B5-52	2 ^{de} kamer (1415) Vragen van het lid Roemer (SP) aan de minister van Verkeer en Waterstaat over het CBR. (Ingezonden 10 december 2009)
B5-53	2 ^{de} kamer (2009Z03423), Vragen van het lid Roemer (SP) aan de minister van Verkeer en Waterstaat over de voorwaarden voor een rijbewijs. (Ingezonden 25 februari 2009)
B5-54	2 ^{de} kamer (2019Z15767) Vragen van het lid Van der Graaf (ChristenUnie) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over het bericht «75-plussers blijven in onzekerheid: mag ik nu wel of niet autorijden?» (ingezonden 16 augustus 2019).
B5-55	2 ^{de} kamer (2019Z15768) Vragen van de leden De Pater-Postma en Omtzigt (CDA), Van der Graaf (ChristenUnie), Schonis (D66) en Remco Dijkstra (VVD) aan de

	Minister van Infrastructuur en Waterstaat over de grote problemen bij het CBR (ingezonden 16 augustus 2019).
B5-56	2 ^{de} kamer (2019Z15747) Vragen van de leden De Pater-Postma en Kuik (beiden CDA) aan de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat, van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de gevolgen van lachgas in het verkeer (ingezonden 15 augustus 2019).
B5-57	2 ^{de} kamer (3369) Vragen van het lid Schonis (D66) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over het bericht «CBR haat zieke mensen en Marije krijgt een boete» (ingezonden 12 juni 2019).
B5-58	2 ^{de} kamer (2871) Vragen van het lid Schonis (D66) en Von Martels (CDA) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over de coulancregeling Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) (ingezonden 14 mei 2019). Antwoord van Minister Van Nieuwenhuizen Wijbenga (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 3 juni 2019).
B5-59	2 ^{de} kamer (1833) Vragen van het lid Von Martels (CDA) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over het bericht «Directeur probleemkind Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) stopt ermee» (ingezonden 25 februari 2019).
B5-60	2 ^{de} kamer (1668) Vragen van de leden Van der Graaf, Dik-Faber (beiden ChristenUnie) en Remco Dijkstra (VVD) aan de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat en voor Medische Zorg over de doorlooptijden bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (ingezonden 7 februari 2019).
B5-61	2 ^{de} kamer (1294) Vragen van het lid Van Aalst (PVV) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over de chaos bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) (ingezonden 7 januari 2019).
B5-62	2 ^{de} kamer (2163) Vragen van de leden Van Brenk en Krol (beiden 50PLUS) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over het bericht «Rijbewijs honderden ouderen onterecht ingenomen» (ingezonden 5 april 2018).
B5-63	2 ^{de} kamer (2018Z04939) Vragen van het lid Remco Dijkstra (VVD) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over de werkwijze van het Centraal Bureau Rijvaardigheid (ingezonden 19 maart 2018).
B5-64	2 ^{de} kamer (1892) Vragen van het lid Laçin (SP) aan de Minister van Infrastructuur en Milieu over het bericht dat de wachttijden bij het CBR oplopen (ingezonden 28 april 2017).
B5-65	2 ^{de} kamer (547) Vragen van het lid Van Helvert (CDA) aan de Minister van Infrastructuur en Milieu over het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) (ingezonden 7 november 2016).
B5-66	Brief minister Min, lenW, toezegging CBR 3 juli 2019
B5-67	CBR Jaarverslag 2017
B5-68	CBR Jaarverslag 2018
B5-69	Jaarbrief Min I en W CBR, 2018
B5-70	Allsecur, de meest voorkomende auto ongelukken
B5-71	Hindawi, Behavioural Neurology, Volume 2018, Article ID 6842306, Scoping review of the driving behaviour of and driver training programs for people on the Autism Spectrum
B5-72	Journal of Development & Behavioral Pediatrics: July/August 2018 – Volume 39 – Issue 6, P 451 – 460, Doi: 10.1097/DBP 0581, Driving comparisons between young adults with Autism Spectrum Disorder and Typical Development

B5-73	Journal Autism Dev Disorder, 2016 Jul, 46(7): 2408-26 Doi: 1007/s10803-016-2775-8, Training the motor aspects of pre-driving skills of young adults with and without Autism Spectrum Disorder.
B5-74	Regeling sturing van en toezicht op het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen 010102013
B5-75	Brief regering; Advies over de periodieke herkeuringseis rijgeschiktheid in geval van autisme - Maatregelen verkeersveiligheid, 29 398, Maatregelen verkeersveiligheid, Nr. 377, 03-09-2013
B5-76	Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, New York, 13-12-2006 Geldend van 14-07-2016 t/m heden
B5-77	Rapportage aan het Comité voor de rechten van personen met een handicap
B5-78	Monitor Discriminatiezaken 2017
B5-79	Inspectie SZW, rapportage signalen zorgfraude 2017
B5-80	NAR Rapportage 2017/2018
B5-81	Autismus-Spektrum- Störung und Fahreignung
B5-82	Autisme in het verkeer (B)
B5-83	VIAS (B) medisch formulier